

Raðfestingar og eldrapolitikkur

Oddagrein

Í hesum døgum verður nógv tosað um kor teirra eldru - og er tað serliga eldraárið, sum hevur sett kikaran á eldraðkið.

At tosa um eldrapolitik, familjupolitik og í heila tikið um kor teirra minni mentu verður av nógvum mett sum »tað bleyta økið« - tað, ið vit altíð kunnu tosa um, men sum vit í veruleikanum ikki gera nakað við. Ikki minst er hetta galdandi í hesum døgum, tá samgonguflokkarnir vilja gera alt fyri at skúgva slik mál til viks - til frama fyri fullveldisætlanunum. Tað tykist alt greiðari, at Tjóðveldisflokkurin vil gera alt fyri at biða við slíkum málum av ótta fyri at styggja Fólkaflakkin, sum á sosiala økinum als ikki dregur somu línu, sum eitt nú Tjóðveldisflokkurin, Javnaðarflokkurin og Miðflokkurin.

Tingmaður Miðflokksins mælti í Krosskasti til at raðfesta øðrvísi. Hann tók konkræta dømið um nýtt lótingshús, sum hann helt átti at verið lagt til viks, so vit í staðin kundu bygt eitt røktarheim. Jú, fagur tanki - og kanska lætt at siga av einum andstøðupolitikara - men als ikki eitt skot við síðuna av!

Elin Dahl Johannesen víst á tað, ið pápi hennara, Dr. Dahl sáli, plagdi at siga, at útbyggingin av samfelagnum gekk alt ov skjótt - so skjótt, at vit ikki megna at fylgja við. Dvølja vit við hesi orð - og samstundis hava ætlanir landsstýrissins í huga - so kunnu vit ikki annað enn geva honum rætt.

Hetta førir okkum so aftur til spurningin um raðfesting: Hvussu skulu vit útbyggja samfelagið? Skulu vit loypa í tað beinanvegin - ella skulu vit tryggja umstøðurnar áðrenn?

Í sambandi við fullveldisætlanirnar hevur nógv verið tosað um vælferðarsamfelagið - og fleiri hava víst á, at vit mega venja okkum til størri sparsemi. Tað eru eisini tæ, ið meina, at vit eiga bert at liva av tí, ið landið kann geva okkum.

Minsta kravið er tí, at fólkíð veit, hvussu korini verða í framtíðini. Skulu vit venja okkum við smærri kor, so er at siga fólkíð tað.

Er tað møguligt heldur at menna samfelagið víðari á sjálvbjargnisleið - uttan at taka fulla stigið til loysingina - so eigur tað eisini at verða lagt fyri fólkíð. Hava vit tá betur ráð til ellis- og røktarheim, so eigur fólkíð eisini at fáa tað valið!

Tá kunnu vit tosa um eldrapolitik og raðfestingar...

Sosialurin

Viðmerking:

Tøkk til fyrrverandi løgmen

Malinovský, sovjettski verjufelagsráðgjafi hevði ætlanir um at leypa á Vesturheimin við ATOMVÁPNUM fyrst í 60-unum. Ímeðan mong av okkum sum nú eru í bestu árum spældu sum børn og bert sá eina óspiltan heim og bláa himmal - legði Malinovský verjufelagsráðgjafi heilt ítökligar ætlanir um at leypa á Vesturheimin við atomvápnum. Tað hendi ikki, møguliga m.a. orsaka av NATO og tí eisini herstøðini hjá hesum felagsskapi á Hornfelli. Møguliga hevur lurtúgerðin eisini tænt sínum friðarskapari verjufelagsmáli.

Skjól hava sýnt, at Malinovský verjufelagsráðgjafi hevði heilt ítökligar ætlanir um atomálop á vesturheimin. Tað stóð fyri kortum at lesa í stóru donsku ávísini Jyllandsposten. At tað ikki er nevnt í Føroyum, nú hermaðarfrágreiðingin er lisin í brotum í Útvarpstíli og

Sjónvarpi, fær ein at undrast. Hvi var henda grein ikki nevnt? Hon fylti eina heila síðu og sást tí greitt. Og var/er sanniliga áhuga-verd í sambandi við júst eitt breitt orðaskifti um Kalda Kríggið. Hvi velur føroysk pressa slíkt frá?

Ikki bert peikaðu altoyðileggjandi rakettir ímóti okkum eins og øllum Vesturheiminum. Men ætlanir vóru hjá hesum sovjettsku gavstríkkum at lata hesar rakettir bresta yvir høvdið á okkum, ið fiskaðu smáseið, koyrdu kassabil, heintaðu blómur og líknandi. Eins og øllum øðrum. Teir ætlaðu at drepa okkum — ætlanirnar vóru lagdar. Tað var bert at trýsta á knøttin.

NATO vardi okkum - eins og allan frælsa heim!

At tað ikki hendi, kann bert skyldast, at Vesturheimurin var so sterkur militært m.a.

orsaka av NATO felagsskapinum, at teir tibatir ikki fingi nakran fyrimun av at fara í atomkríggi ímóti okkum.

At NATO verjufelagsskapurin hevur gjørt sína skyldu til fulnar er at glaðast um. Somuleiðis er at glaðast um, at vit, tá ið ástóð høvdu stórar føroyskar og danskar politikkarar, ið tóku stórar og rættar avgerðir. Nevniliga uttan himpr at lata NATO fáa herstöð her á landi eins og í Grønlandi.

Eg eri sera erin av hesum. Somuleiðis eri eg erin av, at Føroyar m.a. við hjálp av NATO og Amerikanskari hermaðarstöð vórðu við í fremstu røð at verja frælsa vesturheimin ímóti kommunistiska jarnhælinum.

Tøkk, Kristian Djurhuus og Petur M. Dam.

Vit eru mong, ið minnst tykkum við stórar virðing, serliga í hesum máli, har tit jattaðu demokratiska fælsisfelagsskapinum NATO



innivist í Føroyum. Hvør veit - kanska er tað tykkara skyld, at Vesturheimurin ikki liggur fjaldur undir óhugnaligum radioaktivum tami har sjálvst skorpiónir ikki kunnu liva. NATO vardi okkum ímóti hesum! Kristian Djurhuus, fyrr. lógmann, sála og Petur Mohr Dam, fyrr. lógmann, sála. Eg havi bert eitt at siga við tykkum í hesum máli — eins og nógvir aðrir føroyingar: Tøkk, stóra tøkk.

Marjus Dam,
Løgtingsmaður

Blóð, sveitta og tár - til onga verðins nyttu

Hogni Hoydal roynir at fyrigykla føroyingum, at til ber at náa málinum um eitt føroyskt flagg á ST høvuðsborgini, uttan at tað kostar nakað

Tá Winston Churchill tók við sum forsetisráðgjafi segði hann við bretsku fólkíð: »Eg havi einki at bjóða tykkum uttan blóð, sveitta og tár.« Hesi boð gav hann, tí landið noyddist út í eitt hart stríð ímóti einum óndsinnaðum og harrendum figginda.

Bretska fólkíð mátti gjalda dyrt fyri sigurin á nasissmuni og Bretland misti stóru sína sum heimsveldi, tí landið valdið heldur at verja Europa ímóti Hitleri enn at verja sitt eina heimsveldi.

Í dag tora politikarar tíverri ikki at geva fólkíð sín um eini greið boð.

Hvøði Hogni Hoydal hav vitid og dirvið hjá Churchill, høvdu boðini ljóðað nakað soleiðis: »Eg havi einki at bjóða tykkum uttan afturgongd, ótryggleika og

fráflyting. Men tola tit hesar kvalir, so fara vit at fáa egna umboðan í ST og Artiska Ráðnum og sleppa undan ávirkan úr Danmark.

Sum nógv onnur hava víst á, so ber ikki til at fáa fullveldi, uttan at tað kostar. Vit vita eisini hvat hendir, tá kreppur herja. Føroyar mistu ein stóran part av tí útbúna fólknum undir kreppuni í 1990-unum. Stórsti partur av hesum fólkum koma ongantíð aftur til Føroya. Í syðru helvt av Suðuroynni hevur arbeiðsloysið fært við sær, at nærum eingi børn verða fodd longur.

Veruleikin er, at vit hava ongan figginda at stríðast ímóti. Danir hava virt heimastýrslógina og hava ikki lagt seg út í yvirtikin málsøki seinastu 50 árin.

Eftir er at bota um viðurskiptini á ikki yvirtiknum økjum, soleiðis at vit fáa fulla kunning um, hvat danskir stovnar gera Føroyum viðvíkjandi, og soleiðis at vit fáa stór heimildir á uttanríkispolitiska økinum.

Sjálvt bókin við teimum hvítu lygnunum greiðir frá, hvussu Føroyar kunnu fáa meiri ávirkan á uttanríkispolitiska økinum. Vit kunnu til dømis fáa umboðan í serstovnum hjá ST - og longu nú er lógmaður við á aðalfundinum hjá ST og kann har koma øllum heimsins leiðarum á tal.

Vit hava tí einki at vinna, men nógv at missa við at stríðast fyri loysingini. Tá Føroya fólk sær kostnaðin av at stríðast fyri einum máli uttan nakað veruligt



innihald, fara Føroyar aftur í hálvfemsini - og vera verandi har við fráflyting og neyð.

Hogni Hoydal, ver ein maður og sig sum er: Tú bjóðar bert blóð, sveitta og tár til onga verðins nyttu!

Hogni Mortensen
løgtingsmaður

Jólaborðhald í Eydnuni

Sum nakað nýtt, er ætlanin, um áhugin verður fyrri tí, at hava jólaborðhald í Eydnuni leygar kvøldini 13. 20. 27. nov og 4. des. Á skránni verður

matur, sangur og undirhald, við almennum dansi aftaná. Kostnaður fyrri alt kvøldið verður kr. 250. Um tit bert ætla at verða við til borðhaldið, verður

kostnaðurin kr. 200. Prísurin til dansin verður kr. 100.

Áhugaði kunnu fáa meira at vita á tlf. 214603 Marna og tlf. 422473 Dan-

vør, har eisini verður møguleiki at tekna seg. Umráðandi er, at sagt verður frá og tilmeldað í góðari tíð.